

Fundacja Brat Słońce

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W FUNDACJI BRAT SŁOŃCE

Spis treści:

1. Normy ogólne.....	3
2. STANDARD 1: Stworzenie i zachowanie bezpiecznego dla małoletnich środowiska w Fundacji Brat Słońce.....	6
3. STANDARD 2: Weryfikacja osób pracujących z dziećmi w Fundacji Brat Słońce.....	7
4. STANDARD 3: Sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania.....	8
5. STANDARD 4: Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym.....	9
6. STANDARD 5: Sposób postępowania z podejrzanymi o wykorzystanie seksualne i przemoc.....	11
7. STANDARD 6: Zasady chroniące w obszarze oddziaływania Fundacji Brat Słońce (kodeksy zachowań, wyjazdy, Internet, ochrona wizerunku dziecka).....	11
8. STANDARD 7: Edukacja małoletnich w ochronie swoich granic.....	16
9. STANDARD 8: Szkolenia i stałe wsparcie dla pracowników i wolontariuszy Fundacji Brat Słońce zaangażowanych w programy i dzieła fundacji z udziałem małoletnich...	17
10. STANDARD 9: Zapewnienie jakości i ciągłości działań w zakresie prewencji.....	17
11. Normy końcowe.....	18
12. Ważne telefony i adresy.....	18
13. Załączniki.....	20

Normy ogólne

Fundacja Brat Słońce została zarejestrowana 3 października 2011 r. jako dzieło Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów). Fundacja działa na wielu obszarach m.in. kulturalno- oświatowym, wolontariatu franciszkańskiego, pomocy charytatywnej, poradnictwa psychoterapeutycznego, wsparcia polskich dóbr kultury. Podejmowane przez Fundację Brat Słońce działania na rzecz osób małoletnich zawsze odzwierciedlają godność i szacunek oraz potrzeby tych osób. Każdy pracownik i wolontariusz Fundacji Brat Słońce traktuje dziecko z odpowiednim poważaniem i uznaniem wartości jaką sama w sobie posiada osoba ludzka. Z tej racji niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Fundacja Brat Słońce, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, swoich przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

1. Standardy Ochrony Małoletnich zostały opracowane i wprowadzone w życie jako wewnętrzny dokument Fundacji Brat Słońce, w którym zawarta jest polityka ochrony dzieci uczestniczących w programach edukacyjnych i dziełach organizowanych przez fundację zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe (Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28 lipca 2023 r. – tzw. „Ustawa Kamilka”), jak i wskazania wynikające z Wytocznych Kościoła Rzymskokatolickiego w Polsce.

2. Polityka ochrony dotyczy szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony dzieci, czyli:

- a. rekrutacji personelu i osób zaangażowanych w dzieła fundacji;
- b. bezpiecznych relacji pomiędzy dorosłymi zatrudnionymi i pomagającymi w fundacji (wolontariusze) a dziećmi;
- c. bezpiecznych relacji pomiędzy rówieśnikami;
- d. zasady ochrony wizerunku i danych osobowych;
- e. sposobu reagowania w fundacji na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej czy seksualnej i zasad prowadzenia rejestru interwencji;
- f. pomocy osobom pokrzywdzonym.

3. W Fundacji Brat Słońce uznajemy jako zachowania niedozwolone wobec małoletnich wszelkie formy złego traktowania dziecka, które dzieli się powszechnie na pięć podtypów: przemoc fizyczna, znęcanie się emocjonalne/psychiczne, zaniedbanie, narażenie na przemoc

w rodzinie, wykorzystywanie seksualne. W kontekście Kościoła Rzymskokatolickiego ważne jest dla nas także uznanie przemocy duchowej za dodatkowy podtyp przemocy. Co przez to rozumiemy:

Przemoc fizyczna to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

Przemoc psychiczna i emocjonalna to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja wobec dziecka, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność emocjonalną, zaniechywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i jego granic psychicznych.

Zaniechywanie dziecka to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych/psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniechywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Narażenie na przemoc w rodzinie to forma psychicznego znęcania się nad dzieckiem, w której dziecko jest obecne – słyszy lub widzi – gdy inny członek rodziny doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej albo widzi szkody wyrządzone osobom lub mieniu w wyniku agresywnego zachowania członka rodziny.

Wykorzystywanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie

potrzeb innej osoby. Obejmuje zachowania z kontaktem fizycznym (w tym penetracyjne) oraz bez kontaktu fizycznego, może wtedy przybrać formę seksualizacji, robienia zdjęć lub filmów wideo przedstawiających dzieci o charakterze jednoznacznie seksualnym, zmuszania dzieci do oglądania czynności seksualnych lub wzięcia w nich udziału lub zmuszania dzieci do uprawiania seksu lub angażowania się w czynności seksualne z innymi dziećmi lub dorosłymi. Obejmuje również wyzyskiwanie seksualne dzieci, czyli czerpanie zysku np. z pornografii z udziałem dzieci lub prostytucji dziecięcej.

Grooming (wobec dziecka) to zachowania, których celem jest przygotowanie dziecka do wykorzystywania seksualnego. Obejmuje nawiązanie szczególnej relacji z dzieckiem, często również warunkowanie rodziców i innych dorosłych oraz osłabienie ich czujności, aby myśleli, że relacja z dzieckiem jest normalna i pozytywna.

Przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, bullying) występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w mediach społecznościowych, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę), a także przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny.

Przemoc duchowa to pogwałcenie czyjś prawa do duchowej autonomii. Jeśli jakaś grupa ludzi twierdzi, że wie lepiej niż ktokolwiek inny, czego chce Bóg, i wymaga od ludzi podążania za sobą w autorytarnym i bezwzględny posłuszeństwie, ograniczając ich akty woli, tworzy system przemocowy. W tym systemie jedna z osób lub więcej rości sobie prawo do zachowania się w stosunku do drugiego w sposób, którego ten drugi nie chce, którego by nie wybrał i którego nie ma możliwości odrzucić. W przemocy duchowej mamy odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody. Może mieć negatywny wpływ na duchowość osoby poszkodowanej, zwłaszcza gdy dopuszcza się jej osoba posiadająca duchowy autorytet i zaufanie w Kościele.

STANDARD 1

Stworzenie i zachowanie bezpiecznego dla małoletnich środowiska w fundacji.

1. Fundacja Brat Słońce jest nastawiona na budowanie przestrzeni bezpiecznej dla dzieci, gdzie pracownicy i wolontariusze fundacji starają się eliminować potencjalne zagrożenia płynące od poszczególnych osób, środowisk lub źle działających struktur społecznych. W tym celu przyjęła poniższe Standardy Ochrony Małoletnich w których:

a. wypracowała zasady zachowania dorosłych wobec małoletnich oraz osób małoletnich pomiędzy sobą,

b. wyznaczyła osoby odpowiedzialne za wdrożenie standardów, przyjmowanie zgłoszeń, prowadzenie interwencji, składanie zawiadomień oraz udzielanie wsparcia osobom pokrzywdzonym;

c. określiła zasady i procedury dotyczące m. in. korzystania z urządzeń elektronicznych, Internetu, ochrony przed treściami szkodliwymi;

d. ustaliła procedury interwencji w sytuacjach podejrzenia lub zgłoszenia przemocy wobec dziecka, czy to ze strony dorosłych, czy rówieśników.

2. Nadto, Standardy Ochrony Małoletnich są dostępne w biurze fundacji i podane do publicznej wiadomości na stronie internetowej.

3. Zarząd Fundacji Brat Słońce powołał Zespół ds. Prewencji. W jego skład wchodzi: osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci, osoba zaufana oraz osoba odpowiedzialna za interwencję.

a. Osoba odpowiedzialna za standardy troszczy się o to, aby standardy były w fundacji znane, wdrażane i przestrzegane. W Fundacji Brat Słońce rolę tę pełni pracownik fundacji – p. Tetiana Suhak;

b. Osoba zaufana powołana jest do przyjmowania zgłoszeń w przypadku naruszenia standardów lub zaistnienia incydentów przemocy. Nie może ona na własną rękę podejmować

działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów. Współpracuje ściśle z osobą odpowiedzialną za interwencję. Osoby te zobowiązane są do zachowania poufności [zob. załącznik 4]. W Fundacji Brat Słońce zadanie to pełni Dyrektor zarządzający -p. Anna Bielak;

c. Osobą odpowiedzialną za interwencję w przypadku podejrzenia lub zaistnienia przemocy jest Prezes Zarządu fundacji. W Fundacji Brat Słońce rolę tę pełni o. Arkadiusz Bąk.

STANDARD 2

Weryfikacja osób pracujących z dziećmi w Fundacji Brat Słońce.

1. O każdej osobie zaangażowanej w Fundacji Brat Słońce i mającej kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi, Prezes Zarządu fundacji uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (<https://archbip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tleseksualnym/>).

2. Dodatkowo, przed nawiązaniem stosunku pracy związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi, Prezes Zarządu fundacji ma obowiązek uzyskania od tej osoby informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdz. XIX k.k. (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV k.k. (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości) oraz w zakresie art. 189a k.k. (handel ludźmi), art. 207 k.k. (znęcanie się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności) oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Nadto, osoba tak podpisuje oświadczenie o niekaralności za przestępstwa na szkodę dzieci [zob. załącznik 5].

3. Obowiązki pracowników i wolontariuszy pracujących z małoletnimi. Osoby te powinny:

- a. czuwać nad własną dojrzałością emocjonalną, psychiczną, duchową;
- b. wspierać dzieci w ich rozwoju ku dojrzałości;
- c. dbać o respektowanie zasad kultury (wobec dzieci i między nimi);
- d. czuwać nad równym traktowaniem wszystkich dzieci, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i osobistych uwarunkowań;
- e. dbać o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności;
- f. organizować działania fundacji w miejscach bezpiecznych;
- g. utrzymywać możliwie żywy i transparentny kontakt z rodzicami dzieci;
- h. dbać o przestrzeganie zasad prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych dzieci.

STANDARD 3

Sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania.

1. W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, zgłaszamy ten fakt zgodnie z prawem do organów ścigania oraz w przypadku kapłana lub osoby konsekrowanej do delegata właściwej instytucji kościelnej.
2. Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich zatrudnionych w Fundacji Brat Słońce bądź wolontariuszy fundacji, sprawę badamy i podejmujemy adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba, to okresowo lub stale wycofać ją z działań fundacji.
3. Jeśli niewłaściwe zachowanie dotyczy dziecka zawiadamiamy o tym jego rodziców i wraz z nimi podejmujemy odpowiednie działania.
4. Jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań dzieci wobec siebie nawzajem, niezwłocznie zawiadamiamy rodziców dzieci i wraz z nimi podejmujemy odpowiednie działania.
5. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń współpracuje z Prezesem Zarządu fundacji.

6. Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu jest traktowana poważnie, gdyż jest działaniem prewencyjnym.

7. Jeśli jakakolwiek osoba dorosła zaangażowana w programy i działania Fundacji Brat Słońce dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy, automatycznie ma obowiązek zastosowania się do art. 304 k.p.k. mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

STANDARD 4

Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym.

1. Każda osoba małoletnia, która mówi o doświadczanej przez siebie krzywdzie jest przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.

2. Nie podważamy tego, co nam objawił małoletni, lecz z akceptacją przyjmujemy i podejmujemy odpowiednie kroki badawcze i prewencyjne.

3. Osoba skrzywdzona otrzyma informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać w obszarze działania Fundacji Brat Słońce lub poza nią.

4. W przypadku powzięcia przez pracownika lub wolontariusza podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, wskazana osoba ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Zarządowi fundacji. Notatka może mieć formę pisemną lub mailową [zob. załącznik 2].

5. Interwencja prowadzona jest przez Prezesa Zarządu Fundacji – o. Arkadiusza Bąk, tel. 608-191-158 .

6. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez inną osobę z Zarządu lub Rady Fundacji.

7. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr. 3 do niniejszego dokumentu. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez fundację.

8. W sytuacji, gdy osoba wskazana jako sprawca jest osobą zaangażowaną w Fundacji Brat Słońce, jak najszybciej zapewniamy bezpieczeństwo osobie skrzywdzonej (np. przez niedopuszczanie do niej osoby wskazanej lub podejrzanej o krzywdę). Następnie udzielamy jej pomocy, w zakresie jaki potrzebuje. Osoby poszkodowane nie będą obarczane kosztami udzielanej im pomocy.

9. Troska wobec osoby skrzywdzonej i jej bliskich polega przede wszystkim na życzliwym wysłuchaniu i pomocy w odbudowaniu jej więzi z Fundacją Brat Słońce.

10. Jeśli osoba skrzywdzona należała do jakiejś grupy działającej w ramach programu Fundacji Brat Słońce lub innych jej działań, również pozostali uczestnicy tej grupy otrzymają pomoc duszpasterską i psychologiczną.

11. Jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc otrzymuje również jego rodzina.

12. Pracownicy i zaangażowani w dane dzieło lub projekt wolontariusze będą we właściwy sposób poinformowani o tym, co się wydarzyło, oraz otrzymają stosowną pomoc. Należy przy tym zachować zasadę ochrony dobrego imienia osoby skrzywdzonej.

13. Jeśli zgłoszenie dotyczy przestępstwa określonego w prawie karnym i/lub kanonicznym, osoba przyjmująca zgłoszenie postępuje zgodnie z procedurami zawartymi w Wytocznych KEP.

14. Jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.

15. Wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności, ale osoby skrzywdzonej nie zobowiązujemy do zachowania tajemnicy.

STANDARD 5

Sposób postępowania z podejrzanymi o wykorzystanie seksualne i przemoc.

1. W projektach i działaniach Fundacji Brat Słońce nie mogą pracować z dziećmi osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu, lub też wróciły do środowiska po odbytych wyroku.
2. W sytuacji, gdy podejrzanym lub oskarżonym jest dziecko, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne.
3. W sytuacji, gdy osobą podejrzaną lub oskarżoną jest kapłan lub osoba konsekrowana, stosujemy się do wskazań uzyskanych od biskupa miejsca lub przełożonych zakonnych. Nadto, osoba odpowiedzialna w Fundacji Brat Słońce za interwencję zgłasza sprawę bezpośrednio do diecezjalnego lub zakonnego delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytyczne KEP.
4. Gdy osobą podejrzaną lub oskarżoną jest świecki pracownik lub wolontariusz, taką osobę odsuwamy od podejmowanej pracy związanej z kontaktem z dziećmi na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz obejmujemy ją stosowną opieką (psychologiczną, duszpasterską).
5. W procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji zadbamy o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.

STANDARD 6

Zasady chroniące w obszarze oddziaływania Fundacji Brat Słońce (kodeksy zachowań, wyjazdy, Internet, ochrona wizerunku dziecka)

1. Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim:
 - a. Wszystkie spotkania z dziećmi w ramach programów i działań Fundacji Brat Słońce są organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych;

- b. Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania np. w gabinecie psychoterapii, nie może się ono odbywać w sekrecie (o spotkaniu wiedzą rodzice) i w warunkach odizolowanych. Osoba przeprowadzająca spotkanie (np. psycholog dziecięcy) troszczy się o transparentność (np. drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz, ma być obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu). Spotkania takie nie mogą odbywać się w późnych godzinach wieczornych (po godz. 20.00 lub nocą);
- c. Dzieci nie mogą przebywać w pomieszczeniach mieszkalnych bez opieki rodzica lub opiekuna prawnego;
- d. Dzieci zawsze mają pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych pracownicy lub wolontariusze Fundacji Brat Słońce nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci;
- e. Dzieci w obszarach działania Fundacji Brat Słońce nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka;
- f. Zakazane jest przewożenie dzieci prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych;
- g. W prywatne życie dziecka wolno ingerować tylko w takim wymiarze, w jakim wymaga tego konkretny problem;
- h. W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznąć, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista;
- i. W obecności dzieci nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie dzieciom treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia;

j. Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej, takiej jak: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowanie, znęcanie się itp., zarówno w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych;

k. Niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju nadużycia duchowe (w obszarze spowiedzi, poradnictwa itp.);

l. Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów;

m. Nie wolno dotykać dzieci wbrew ich woli ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich i wychowawczych;

2. Zachowania niedozwolone:

a. wszelkie formy okazywania niechcianej czułości;

b. dotykanie piersi, pośladków, genitaliów i ich okolic (choćby przez bieliznę lub odzież);

c. pocałunki;

d. mocne i zamykające uściski, uniemożliwiające przerwanie kontaktu;

e. klepanie po pośladkach, udach, kolanach, głowie;

f. łaskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej;

g. masaże;

h. sadzanie na kolanach;

i. kładzenie się lub spanie obok;

j. ocieranie się;

k. seksualizacja i seksizm;

l. różne formy poniżania oraz mobbing;

m. używanie wulgaryzmów.

3. Zachowania właściwe w naszym kręgu kulturowym:

a. uścisk dłoni lub delikatne objęcie, przytulenie, pocałunki w policzek;

b. delikatne poklepanie po ramionach lub plecach jako wyraz akceptacji wsparcia, pocieszenia;

c. dotyk ramion, rąk czy barku jako wyraz bliskości;

d. trzymanie się za ręce w czasie np. zabawy lub dla uspokojenia wzburzenia emocjonalnego;

- e. trzymanie za ręce dzieci w czasie spaceru;
- f. siadanie w pobliżu małych dzieci;
- g. podnoszenie lub trzymanie na rękach dzieci do ok. 3. roku życia;
- h. przytulanie i branie na kolana małych dzieci za zgodą ich rodziców i najlepiej w ich obecności;
- i. dzieciom nie wolno robić zdjęć lub filmować bez ich zgody. Nie wolno upubliczniać zdjęć, filmów z udziałem dzieci bez pisemnej zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych, z wyjątkiem zdjęć dużych grup w miejscach publicznych w związku z informowaniem o wydarzeniach;
- j. zabrania się częstowania dzieci tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, posiadania środków niedozwolonych przez prawo. Nie wolno również tolerować ich posiadania oraz zażywania przez dzieci.

4. Zasady ochrony dotyczące wyjazdów: Pracownicy i wolontariusze Fundacji Brat Słońce, podejmując programy i działania z udziałem dzieci zobowiązani są do:

- a. zapoznania rodziców lub opiekunów prawnych dzieci z harmonogramem prowadzonych spotkań;
- b. zadbania o wyrażenie przez nich zgody w formie pisemnej na udział w spotkaniach;
- c. ustalenia zasady odbioru dzieci;
- d. ustalenia zasady komunikacji elektronicznej z dziećmi;
- e. tego, aby wszystkie formy zorganizowanego czasu, a w sposób szczególny wypoczynku dzieci powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- f. tego, aby na wyjazdy grupowe uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami jego organizacji (regulaminem). Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem;
- g. aby podczas wyjazdów fundacyjnych opiekunowie nie nocowali w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na

ten temat w regulaminie. Szczególnie zadbać należy o ochronę dzieci w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach.

5. Zasady ochrony dotyczące udostępniania z Internetu. Fundacja Brat Słońce nie zapewnia dzieciom dostępu do Internetu.

6. Zasady ochrony wizerunku dziecka:

a. Fundacja Brat Słońce, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka;

b. Pracownikom i wolontariuszom fundacji nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) w obszarach działania fundacji bez pisemnej zgody opiekuna dziecka;

c. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik lub wolontariusz fundacji może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna;

d. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana;

e. Upublicznienie przez pracownika lub wolontariusza wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci;

f. Pisemna zgoda powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.com w celach promocyjnych);

7. Zasady chroniące a dotyczące praktyk duchowych:

a. Sakrament pokuty i pojednania, a także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych (konfesjonał lub miejsce osobne, ale widoczne). Jeśli nie można zachować tej zasady (np. w czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej czy z niepełnosprawnością), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni

dla innych osób (np. przeszklenia w drzwiach, uchylone drzwi do pomieszczenia). Niedopuszczalne jest spowiadanie lub tzw. rozmowy duchowe w pokojach prywatnych;

b. Zaleca się, aby odwiedziny chorych małoletnich (dotyczy kapłanów oraz świeckich pracowników i wolontariuszy fundacji) odbywały się w obecności osoby trzeciej (kogoś z rodziny, z sąsiedztwa, drugiego wolontariusza).

STANDARD 7

Edukacja małoletnich w ochronie swoich granic.

Zapobieganie sytuacjom sprzyjającym wykorzystaniu małoletniego odbywa się również poprzez kształtowanie świadomości dzieci. Fundacja Brat Słońce zwraca szczególną uwagę na niewłaściwe zachowania w odniesieniu do dzieci:

- a. pozostawianie dzieci bez opieki;
- b. okazywanie niechcianej czułości;
- c. próby nawiązywania kontaktu w miejscach odosobnionych;
- d. epatowanie nagością oraz zapraszanie, zwłaszcza indywidualnie, do miejsc takich jak np. sauna;
- e. przekraczanie granic nienaruszalności cielesnej;
- f. zbyt intensywne dążenie do osobistego kontaktu;
- g. infantylne zachowania opiekunów;
- h. prowokacja i wciąganie w sytuacje dwuznaczne;
- i. prezentowanie nieodpowiednich i wulgarnych treści (zwłaszcza materiałów o charakterze erotycznym, pornograficznym, obrazujących przemoc lub w inny sposób przyczyniających się do dyskomfortu);
- j. nadmierne i indywidualne obdarowywanie prezentami i inne formy faworyzowania;
- k. brak empatii i wrażliwości na potrzeby dzieci;
- l. proponowanie, używanie alkoholu lub środków psychoaktywnych itp. lub bycie pod ich wpływem. Świadców takich sytuacji powinni podjąć odpowiednie działania.

STANDARD 8

Szkolenia i stałe wsparcie dla pracowników i wolontariuszy Fundacji Brat Słońce zaangażowanych w programy i dzieła fundacji z udziałem małoletnich.

Ochrona przed krzywdzeniem małoletnich pośrednio wpisana jest w misję Fundacji Brat Słońce, dlatego osoby uczestniczące w tej misji przez pracę z dziećmi zobowiązane są posiadać potrzebną wiedzę na temat ochrony dzieci i osób bezbronnych przed przemocą i dzielić się nią z rodzicami i dziećmi. Z tej racji wszyscy pracownicy i wolontariusze Fundacji Brat Słońce otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w fundacji – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Szkolenia prowadzi osoba odpowiedzialna w fundacji za prewencję. Pracownicy i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:

- a. rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
- b. rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
- c. strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
- d. rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbronną na temat krzywdy;
- e. rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
- f. zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie.

Każda osoba pracująca z małoletnimi co dwa lata uczestniczy w szkoleniu z zakresu prewencji i może liczyć na stałe wsparcie Zarządu Fundacji Brat Słońce.

STANDARD 9

Zapewnienie jakości i ciągłości działań w zakresie prewencji.

Dokument zawierający standardy ochrony małoletnich w Fundacji Brat Słońce aktualizowany jest co dwa lata. Ewaluacja dokumentu dokonywana jest w fundacji przez Zespół ds. Prewencji, a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w programy i działania z

udziałem małoletnich prowadzone przez fundację. W tym celu osoba odpowiedzialna za standardy przeprowadza wśród pracowników i wolontariuszy fundacji raz na dwa lata ankietę monitorującą wdrażanie i realizację polityki ochrony dzieci [zob. załącznik 6]. Dokument jest zatwierdzany za pomocą uchwały przez Zarząd fundacji.

Normy końcowe

1. Dokument Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników i wolontariuszy fundacji, dzieci i ich opiekunów, w szczególności poprzez zamieszczenie jego tekstu na stronie internetowej i możliwości wglądu wydrukowanego dokumentu w biurze fundacji.
3. W ogólnodostępnym miejscu znajdą się „Ważne telefony i adresy”, które posłużą dzieciom, rodzicom, pracownikom i wolontariuszom fundacji.

Ważne telefony i adresy:

- ❖ Numer alarmowy tel. 112;
- ❖ Policja 997;
- ❖ Pogotowie 999;
- ❖ Komisariat Policji II w Krakowie – tel. 47 83 52 915;
- ❖ Telefon Zaufania - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo)
- ❖ Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – tel. 800 120 002 (24 godziny na dobę), e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info
- ❖ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Filia nr 3. w Krakowie, tel. (12) 257 00 07, e-mail: f3@mops.krakow.pl;

❖ Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc” – tel. 800 120 148 –
(bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu)

❖ Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – tel. 116 111
(linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców
i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy
psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w
szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15)

❖ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie, tel: (12) 39-79-004, e-mail:
pcpr@powiat.krakow.pl;

❖ Prezes Zarządu Fundacji Brat Słońce: Arkadiusz Bąk OFMConv, tel. 608 191 158; e-mail:
prezes@bratslonce.pl.

ZAŁĄCZNIK 1

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH I ZOBOWIĄZANIU DO JEJ PRZESTRZEGANIA

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana/y, oświadczam, że zapoznałam / zapoznałem się z treścią dokumentu pn. „Standardy Ochrony Małoletnich” obowiązującego w Fundacji Brat Słońce z siedzibą przy ul. Żółkiewskiego 14 w Krakowie, zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw.

.....

Miejscowość i data

.....

imię i nazwisko
(czytelny podpis)

ZAŁĄCZNIK 2

ZASADY SPORZĄDZANIA NOTATKI DOTYCZĄCEJ ZDARZENIA

1. Zapisz dokładną datę i godzinę, kiedy incydent został zgłoszony.
2. Podaj imię i nazwisko dziecka, wiek, adres zamieszkania (jeśli dostępny), szkołę oraz wszelkie inne istotne informacje.
3. Opisz dokładnie to, co zostało zgłoszone, włączając miejsce, czas i wszelkie istotne szczegóły zdarzenia (możesz zacytować zwroty użyte przez dziecko lub inną osobę zawiadamiającą).
4. Jeśli istnieją, uwzględnij dane wszelkich świadków incydentu, w tym ich imiona, nazwiska, adresy i numery telefonów kontaktowych. Mogą to być również osoby, którym dziecko wcześniej zgłaszało przemoc.
5. Opisz kroki, które podjęto w odpowiedzi na zgłoszenie, w tym komunikację z organami ścigania, rodzicem/rodzicami/opiekunem/opiekunami, działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku itp.
6. Wymień wszelkie instytucje lub osoby, z którymi został nawiązany kontakt w związku z incydemtem.

UWAGA! W notatce wpisujemy tylko te informacje, które znamy ze zgłoszenia. Notatkę sporządzają osoby bezpośrednio zaangażowane w daną sytuację, najczęściej będzie to osoba zaufana wraz z osobą odpowiedzialną za interwencję. Notatką taką posługujemy się w działaniach interwencyjnych (np. przy zgłoszeniu do delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży,

do prokuratury itp.). Notatka lub jej kopia przechowywana jest w dokumentacji fundacji. Jeśli w notatce znajdują się dane osobowe, Fundacja Brat Słońce staje się automatycznie ich administratorem i stosuje się do przepisów RODO. Osoba sporządzająca notatkę informuje o dobrowolności podania danych osobowych (imię nazwisko, dane do kontaktu).

NOTATKA SŁUŻBOWA Z PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA PRZEMOCY

Data i czas zgłoszenia			
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej (nr tel., e-mail do kontaktu)			
Imię i nazwisko osoby skrzywdzonej (nr tel., e-mail do kontaktu)			
Imię i nazwisko osoby stosującej przemoc (nr tel., e-mail do kontaktu)			
Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności towarzyszące			
Świadkowie			
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (art. 304 k.p.k.)	Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/ rodziny	Inny rodzaj interwencji (jaki?)

Dane organu/ placówek/ osób/ instytucji, do których zgłoszono interwencję i z którymi się kontaktowano	
--	--

ZAŁĄCZNIK 3

KARTA INTERWENCJI

Karta Interwencji

.....
[miejsce i data sporządzenia dokumentu]

- 1) **Imię i nazwisko dziecka:**
- 2) **Przyczyna interwencji** [opisz rodzaj wyrządzonej lub podejrzewanej krzywdy]:
.....
.....
.....
- 3) **Osoba zawiadamiająca:**
- 4) **Data i miejsce, kiedy doszło lub mogło dojść do skrzywdzenia małoletniego:**
- 5) **Osoba albo osoby krzywdzące lub podejrzane o krzywdzenie małoletniego:**
- 6) **Forma podjętej interwencji** [wpisz osoby i instytucje, które zostały powiadomione, przez kogo oraz formy interwencji np. powiadomienie OPS, policji, pogotowia itp.]:
- 7) **Data i opis udzielonej pomocy, formy otoczenia opieką małoletniego bezpośrednio po stwierdzeniu lub podejrzeniu incydentu:**
- 8) **Opis podjętych działań, innych niż interwencja** [wpisz datę, opisz podjęte działanie]:
- 9) **Informacja z rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka – jeśli taka się odbyła** [data, opis spotkania]:

- 10) Informacje o efektach podjętych interwencji, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz pomocy udzielonej dziecku przez personel Fundacji Brat Słońce: ...
.....
.....
- 11) Imiona i nazwiska oraz czytelne podpisy osób, które sporządziły Kartę interwencji:
.....
.....
- 12) Uwagi:

ZAŁĄCZNIK 4

OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI INFORMACJI POWZIĘTYCH W PROCESIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE KRZYWDZENIA DZIECKA ORAZ PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

.....

Miejscowość i data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości] § 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. § 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności. § 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

ZAŁĄCZNIK 5

OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE NIEKARALNOŚCI ZA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ DZIECI

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

Ja,

(imię i nazwisko)

legitymujący(-a) się dowodem osobistym / paszportem o nr
oświadczam, że nie byłem(-am) skazany(-a) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę dziecka i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Oświadczam, że jestem świadomy(-a) konsekwencji złożenia nieprawdziwego oświadczenia.

.....

Miejscowość i data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

ZAŁĄCZNIK 6

ANKIETA MONITORUJĄCA WDRAŻANIE I REALIZACJĘ STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

	TAK	NIE
1. Czy znasz standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w organizacji w której pracujesz lub jesteś wolontariuszem?		
2. Czy znasz treść dokumentu Standardy Ochrony Małoletnich w Fundacji Brat Słońce?		
3. Czy potrafisz rozpoznać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4. Czy wiesz jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
5. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w dokumencie Standardy Ochrony Małoletnich w Fundacji Brat Słońce przez inną osobę zaangażowaną w działalność fundacji?		
6. Jeżeli tak – to jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
7. Czy podjąłeś/aś jakieś działania? Jeżeli tak – to jakie? Jeżeli nie- to dlaczego? (odpowiedź opisowa)		

8. Czy masz jakieś uwagi, poprawki, sugestie dotyczące polityki ochrony dzieci prowadzonej przez Fundację Brat Słońce?		
--	--	--